

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/245/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1121203478
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alena Čakváriová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1121203478.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Aleny Čakváriovej a členiek senátu Mgr. Patrície Železníkovej a JUDr. Blanky Podmajerskej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: H. V., nar. XX.X.XXXX, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny v Bratislave, so sídlom Vazovova 7/A, 816 16 Bratislava, dieťa rodičov: matka - T. art. Z. V., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom P. XX, XXX XX Bratislava a otec - P. V., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom K. W. 1, XXX XX X., adresa na doručovanie: G. XX, XXX XX X., zastúpeného JUDr. Denisou Jánošíkovou, advokátkou, so sídlom Klincová 35, 821 08 Bratislava, v konaní o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I, zo dňa 14.06.2021, č.k. 3P/34/2021-58 takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie sa p o t v r d z u j e.
Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením zamietol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 14.05.2021, ktorým sa domáhal zníženia výživného na maloletého H. V., nar. XX.XX.XXXX na sumu 100 eur mesačne na obdobie šiestich mesiacov odo dňa podania návrhu a pozastavenia účinnosti rozsudku Okresného súdu Bratislava I č.k. 2P/19/2019-90 zo dňa 28.01.2020 v časti o výživnom.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 324, § 325, § 329 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej "CSP") a po oboznámení sa s obsahom spisu dospel k záveru, že neboli splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia v otcom navrhovanom rozsahu. Poukázal na to, že vyživovacia povinnosť otca k maloletému dieťaťu na čas po rozvoze manželstva bola upravená právoplatným rozsudkom, pričom rozhodnutia o výživnom je možné meniť v zmysle ustanovenia § 78 Zákona rodine, len ak sa menia pomery. Zdôraznil, že na prijatie záveru o zmene pomerov je nevyhnutné vykonať potrebné dokazovanie, keďže záver o zmene pomerov nie je možné prijať iba na základe otcom tvrdenej skutočnosti o jeho aktuálnom príjme pozostávajúceho výlučne z nemocenskej dávky, ktorej výška nie je schopná pokryť náklady na liečbu otca, výživné na maloletého a iné pre život otca nevyhnutné náklady. Konštatoval, že z predložených dokladov otca síce vyplýva jeho hospitalizácia od 22.4. 2021 do 26.4.2021, avšak zo správy nevyplýva miesto a oddelenie hospitalizácie, ani kto správu vypracoval a v aký deň. Keďže z návrhu otca vyplýva, že hospitalizácia otca je dočasným stavom, avšak nie je zrejma ďalšia prognóza a dĺžka rekonvalescencie, uzavrel, že otec neosvedčil dôvod požadovanej doby zníženia výživného na šesť kalendárnych mesiacov, hoci ani uvedená skutočnosť nemení súdom prijatý záver, že otec má v súčasnosti zabezpečený príjem z nemocenskej dávky, ktorej výšku nezdokladoval. Za prioritné považoval posúdenie dopadu prípadného rozhodnutia súdu v zmysle návrhu otca vo vzťahu k maloletému dieťaťu, ktoré je subjektom konania a ktorého práva a oprávnené záujmy má súd vo veciach starostlivosti súdu o maloletých chrániť a presadzovať (ust. §§ 360 až 368 CMP). Poukázal na potrebu uvedomiť si, že zníženie výživného na maloleté dieťa, aj keď len dočasne, avšak v „predbežnom“ konaní, v ktorom súd rozhoduje bez vykonania dokazovania spojeného s rozhodovaním vo veci samej,

predstavuje vážny zásah do práv a právom chránených záujmov maloletého dieťaťa, pričom na najlepší záujem maloletého dieťaťa prihlíada súd v každom konaní týkajúcom sa maloletého v prvom rade. Konštatoval, že v kontexte s uvedeným záverom nemohol prijať iný záver ako ten, že záujem maloletého dieťaťa musí vždy prevážiť nad záujmom rodiča. Poukázal na ust. § 366 CMP, ktorý výslovne uvádza, že neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere, z ktorého možno vyvodiť záver, že zásah súdu vo forme nariadenia neodkladného opatrenia je vo veciach starostlivosti súdu o maloletých prípustný výlučne vo vzťahu k určeniu výživného v nevyhnutnej miere v prípadoch, kedy nebola súdom určená, nie v prípadoch jej modifikácie z dôvodu potreby na strane povinného rodiča. Dospel k záveru, že v čase rozhodovania o nariadení neodkladného opatrenia nebola zo strany otca osvedčená potreba bezodkladnej úpravy pomerov. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

3. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podal odvolanie otec maloletého dieťaťa prostredníctvom zvolenej právnej zástupkyne. Navrhol napadnuté rozhodnutie zmeniť a vyhovieť jeho návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Odvolanie odôvodnil ust. § 365 ods. 1 písmeno f) a g) CSP a § 62 ods. 1 CMP a namietal, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil skutočný stav veci. Poukázal na dôvody podaného návrhu, t.j. jeho aktuálne nepriaznivý zdravotný stav a dlhodobú práceneschopnosť a neschopnosť zabezpečiť si príjem za účelom platenia výživného v rozsahu určenom súdom (schválenou rodičovskou dohodou). Uviedol, že dňa 22.04.2021 bol prijatý na LFUK a UN pre generalizovaný tonicko - klonický epileptický záchvat, absolvoval viacero vyšetrení a poukázal na jeho diagnózu uvedenú v pripojenej lekárskej správe zo dňa 22.04.2021. Na prelome mesiacov máj a jún 2021 podstúpil operáciu mozgu s následnou dlhodobou rekonvalescenciou, nie je možné od neho požadovať návrat do práce a vystavovanie sa denným stresovým situáciám, ktoré môžu spôsobiť zhoršenie jeho zdravotného stavu alebo predĺženie rekonvalescencie. Aktuálne sa nachádza v domácej liečbe, je dlhodobo práceneschopný, o čom svedčí aj rozhodnutie Sociálnej poisťovne zo dňa 12.05.2021 a priznaný nárok na nemocenské počnúc dňom 02.05.2021 do ukončenia dočasnej pracovnej neschopnosti vo výške 21,49 eur za deň. Z aktuálneho príjmu z nemocenskej dávky v sume 644,70 eur mesačne nie je schopný platiť výživné, na ktoré sa zaviazal. Uviedol, že zabezpečenie výživy maloletého v rozsahu 300 eur mesačne, t.j. úhrada nevyhnutných nákladov otca, spočívajúcich v nákladoch na bývanie, platieb za stravu a zabezpečenie zdravotnej starostlivosti mu neumožňuje reálne vyžiť z nemocenskej dávky bez ohrozenia svojej existencie a zdravotného stavu. Zdôraznil, že má záujem byť plnohodnotným rodičom, zabezpečovať starostlivosť o maloletého, plniť si svoje povinnosti, avšak vzhľadom na jeho súčasný stav (zdravotný stav), môže dôjsť k jeho rapidnému zhoršeniu a úplnej nemožnosti podieľať sa na výžive maloletého, či výkone starostlivosti o neho. Na základe ním podaného návrhu v konaní vo veci vymáhania výživného na maloletého, súdny exekútor rozhodnutím pod sp. zn. 104EX/42/2021 odložil exekúciu do 13.08.2021 berúc do úvahy jeho aktuálny vážny nepriaznivý zdravotný stav, pričom odklad exekúcie je s blokovaním jednotlivých splátok a nemá pre neho reálny význam. Keďže exekútor posúdil návrh na odklad exekúcie ako dôvodný, obdobne mal postupovať aj súd prvej inštancie a vyhodnotiť súčasný stav komplexne, s ohľadom na možný negatívny budúci dopad na výživu maloletého, pri zohľadnení preukázaného nepriaznivého zdravotného stavu otca. Vzhľadom na prístup matky, ktorá už v minulosti nebola ochotná dohodnúť sa v otázke výživného na maloletého, aktuálne ju neoslovil s týmto návrhom. Poukázal na to, že v konaní vedenom na súde prvej inštancie pod sp. zn. 3P/68/2020 na pojednávaní dňa 19.05.2021 súd apeloval na matku, aby prihlíadla vo veci výživného na súčasný zdravotný stav otca. Matka napriek tomu nevykonala žiaden úkon smerom k exekútorovi. Zdôraznil, že z aktuálneho príjmu má povinnosť platiť výživné na maloletého (300 eur mesačne) a svoje nevyhnutné náklady na bývanie 265 eur mesačne, na stravu 200 eur a na zdravotnú starostlivosť 40 eur mesačne, pričom vzhľadom na blokáciu jednotlivých dávok výživného na jeho účte, nie je schopný aktuálne hradiť ani nevyhnutné náklady na svoje živobytie. Mal za to, že v súčasnosti upravená vyživovacia povinnosť predstavuje takmer 50% jeho aktuálneho príjmu pozostávajúceho z nemocenskej dávky. V tejto súvislosti poukazoval na rozhodovaciu prax súdov, podľa ktorého by vyživovacia povinnosť povinného rodiča mala predstavovať 20-30% jeho čistého príjmu (uznesenie Krajského súdu v Trnave, zo dňa 30.06.2016, č.k. 10CoP/15/2016). Uvedomuje si, že výživné na maloleté dieťa má prednosť pred akýmkoľvek inými záväzkami rodiča, avšak v súčasnom stave sú jeho existencia a bytie reálne ohrozené a preto je nevyhnutný autoritatívny zásah súdu vo veci dočasnej úpravy výživného k maloletému. Poukázal na reálnu hrozbu jeho ekonomickej likvidácie v dôsledku uzatvorenia rodičovskej dohody, ktorú z objektívnych dôvodov nemôže plniť bez vystavovania sa ohrozeniu jeho zdravotného stavu a psychickej záťaže spôsobenej objektívnou nemožnosťou hradiť výživné. Podľa jeho názoru potrebu zásahu súdu znížením výživného na maloletého osvedčil aspoň na obdobie šiestich mesiacov tak, aby mal vytvorený priestor pre rekonvalescenciu a úhradu nevyhnutných nákladov na zabezpečenie svojich základných životných potrieb. Mal za to, že v danom prípade ide o osobitný prípad, líšiaci sa od

pôvodného návrhu, podaného vo veci zníženia výživného na maloletého, ktorý odôvodnil nemožnosťou vykonávať prácu a zabezpečiť si príjem, pričom sa snažil o zastabilizovanie situácie aj prostredníctvom mediácie odporúčenej súdom prvej inštancie. Dal do pozornosti rozhodnutie Okresného súdu v Trnave, v konaní vedenom pod č.k. 27P/3/2021 (nariadené neodkladné opatrenie o znížení výživného na maloleté dieťa). Zdôraznil, že návrh podal aj z dôvodu predchádzania ďalším finančným nákladom a možnému podaniu trestného oznámenia matkou voči jeho osobe. Keďže aplikačná prax súdov nie je ustálená tak jednoznačne, ako tvrdí súd prvej inštancie, navrhol zväžiť jeho reálne možnosti a schopnosti a potreby maloletého a možnosti a schopnosti matky a pri predpokladanej dĺžke jeho liečby objektívne vyhodnotiť dôvody podania návrhu. K odvolaniu pripojil Zmluvu o prenájme bytu, rozhodnutie Sociálnej poisťovne o priznaní nemocenských dávok.

4. Matka a kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca nevyjadrili.

5. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65, § 66 CMP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1 CSP a dospel k záveru o nedôvodnosti odvolania otca.

6. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Treba zdôrazniť, že pre aplikáciu inštitútu neodkladného opatrenia sa vždy vyžaduje naliehavosť neodkladnej úpravy, ktorá musí byť osvedčená. Pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia musí súd skúmať naplnenie formálnych a vecných predpokladov uvedených v ust. § 324 a nasl. CSP. V konaniach vo veciach starostlivosti súdu o maloletých (§ 111 CMP) je neodkladné opatrenie procesným prostriedkom ochrany zjavne ohrozených práv maloletého dieťaťa do doby, kým nebude o nich rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine. Prvoradou a zásadnou úlohou súdu vo všetkých konaniach týkajúcich sa starostlivosti o maloletých je ochrana oprávnených záujmov maloletého dieťaťa, ktorá vždy nemusí byť v súlade s vôľou jeho rodičov. Súd musí zabrániť zneužitiu tohto svojim významom osobitného procesného inštitútu presadzovaním osobných zámerov rodičov, riešením ich vzťahových problémov a dosiahnutím výhodnejšieho postavenia jedného z rodičov v meritórnom konaní.

8. Súd prvej inštancie vec správne posúdil a vyvodil z nej správny právny záver. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie a odôvodnením napadnutého rozhodnutia, na ktoré poukazuje (§ 387 ods. 2 CSP). Vychádzajúc z osvedčených skutkových okolností daného prípadu vyplývajúceho z obsahu spisu sa odvolací súd zhoduje so súdom prvej inštancie v tom, že neboli splnené zákonné podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia znížením výživného na maloleté dieťa okamžitou zmenou rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 28.01.2020, sp. zn. 2P/19/2019-90. Daný rozsudok je pre účastníkov a aj pre súd záväzný a vec nemôže byť v tomto rozsahu prejednávaná znova (§ 2 ods.1 CMP, § 228 ods.1, § 230 CSP), nakoľko sa jedná o rozsudok upravujúci výchovu a výživu maloletého dieťaťa do budúcnosti, ktorý je možné zmeniť, ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú pre už raz upravené práva a povinnosti rodičov rozhodujúce (§ 121 CMP, § 78 ods.1 Zákona o rodine). Ak na strane rodiča nastali skutočnosti, ktoré z hľadiska hmotného práva môžu znamenať zmenu právoplatného rozsudku o výžive maloletého dieťaťa, môže sa rodič v zmysle citovaných ustanovení zmeny úpravy tohto právneho vzťahu domáhať od doby, kedy ku zmene došlo, avšak len postupom zákonom predvídaným, teda zmenou tohto rozsudku v riadnom konaní (v ktorom má súd povinnosť zistiť skutočný stav veci). Uvedené znamená, že v prejednávanom prípade neboli splnené zákonné podmienky pre nariadenie otcom navrhovaného neodkladného opatrenia, keďže z hľadiska zákonných hmotnoprávných ustanovení, súd skúma splnenie podmienok pre zmenu právoplatného rozhodnutia súdu až v konaní o veci samej (návrh na zníženie výživného). V tomto prípade sa jedná o neodkladné opatrenie, v ktorom konaní súd nemôže vykonávať dokazovanie zamerané na zmeny pomerov a vyhodnotenie možností a schopností rodičov, ako aj ich celkových majetkových a finančných pomerov a zmien pomerov na strane maloletého dieťaťa porovnaním s predchádzajúcim obdobím, teda v čase posledného rozhodnutia o výživnom. Inštitút neodkladného opatrenia slúži k ochrane práva v danom prípade maloletého dieťaťa a je povinnosťou súdu sledovať v prvom rade záujem dieťaťa, prevažujúci nad poskytovaním právnej ochrany, ktorej sa otec domáha. Odvolací súd neprihliadal na námietky otca v súvislosti so zhoršením jeho zdravotného stavu, nakoľko sa jedná o prechodné obdobie (ako sám potvrdil), počas ktorého poberá príjem vo výške 677 eur mesačne. Ani skutočnosť, že súdny exekútor v konaní o exekúciu výživného akceptoval návrh otca na odklad exekúcie nie je dôvodom pre zmenu napadnutého rozhodnutia, keďže postup exekútora sa riadil iným predpisom (Exekučným poriadkom). Pokiaľ otec poukazuje na prax súdov pri rozhodovaní o výške výživného (20-30% z príjmu povinného rodiča), daný argument nemožno aplikovať v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia o výživnom. V tejto súvislosti odvolací súd, rovnako ako súd prvej inštancie, poukazuje na ust. § 366

CMP upravujúci povinnosť platiť výživné na maloleté dieťa v nevyhnutnej miere. Otázka zníženia už určeného výživného rozsudkom súdu pripadá do úvahy výlučne zmenou rozsudku v konaní vo veci samej. V prípade, ak otec poukazuje na rozhodnutie Okresného súdu v Trnave č.k. 27P/3/2021, odvolací súd mu dáva do pozornosti, že ku každej veci starostlivosti o maloleté dieťa je potrebné pristupovať individuálne a vec posúdiť a vyhodnotiť komplexne vo vzťahu k okolnostiam týkajúcim sa toho ktorého maloletého dieťaťa. V tomto prípade Okresný súd Bratislava I rozsudkom zo dňa 28.01.2020, sp. zn. 2P/19/2019-90 schválil dohodu rodičov, ktorou sa otec zaviazal prispievať na výživu maloletého sumou 300 eur mesačne, pričom zmena pomerov na strane otca (vrátane všetkých jeho námietok súvisiacich s jeho zdravotnom stavom) za účelom zníženia výživného môže byť predmetom skúmania v konaní vo veci samej. Odvolací súd dospel k záveru o nedôvodnosti návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, v dôsledku ktorého by došlo, bez vykonania potrebného dokazovania, k dočasnej zmene právoplatného rozhodnutia súdu, znížením výživného na maloleté dieťa.

9. Na základe uvedeného odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods.1 CSP ako vecne a právne správny potvrdil.

10. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP:

11. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 2 ods.1 CMP, § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).